№ 294. Wtorek 27. Grudnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA na GAZETĘ LWOWSKĄ.

W roku następującym 1860 wychodzić będzie **GAZETA LWOWSKA z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM** jak zwykle codzień, prócz Świąt i Niedzieli. Cena prenumeraty kwartalna, mianowicie:

od 1go stycznia do ostatniego marca 1860 wypada:

dla miejscowych . . . . 4 zł. } **waluty austr.**
dla zamiejscowych z pocztą . . 5 zł. }

Przesyłki *(franco)* odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Nizsza Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na uposażenie szkoły trywialnej w *Bełzcu*, obwodzie żółkiewskim zapewnili na wieczne czasy:

a) Właściciel wsi, Adolf Grolle, grunt objętości 200 sążni kwadratowych pod budynek szkolny, a w materyałach 19 sztuk pni sosnowych.

b) Gmina Bełzec z Brzezinami na utrzymanie nauczyciela rocznie 150 zł. 75 c. w. a. w gotówce, a nadto 12 meców twardego i tyleż miękkiego zboża.

Prócz tego obowiązała się ta gmina wystawić na ofiarowanym od właściciela wsi gruncie stosowny budynek szkolny, utrzymywać go zawsze w dobrym stanie, sprawiać porządki szkolne, utrzymywać stróża do usług i przystawiać zakupowane z dotacyi i nauczyciela drzewo na opał szkoły.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem podaje c. k. Namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 17. grudnia 1859.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie komisyi obradującej nad ustawą gminną na dniu 30. listopada.)

Po zamknięciu obrad nad ustawą dla gmin wiejskich wytoczyły się narady nad regulaminem miejskich gmin.

We wstępnym swym wykładzie przytacza referent, że według przepisów reskryptów wysokiego ministeryum spraw wewnętrznych z dnia 27. kwietnia i 28. września przy regulaminie miejskim chodzi głównie i istotnie o to, by niektóre w ustawie gminnej z 24go kwietnia 1859 zachodzące i do przyszłych rozporządzeń pozostawione niedostateczności uzupełnić, przyczem jednak nie wykluczają się i wnioski względem zasadniczych modyfikacyi tej ustawy, jeżeli miałyby być uznane za pożądane.

Referent nadmienia dalej, że do projektu regulaminu miejskiego z ustawy gminnej z 24. kwietnia 1859 weszły tylko te postanowienia, które stosują się do gmin miejskich, a pomiędzy temi znowu te tylko, które należą do ustawy gminnej w ścisłym pojęciu, podano też w tej mierze stosowne wnioski do uzupełnienia pomienionych niedostateczności; natomiast zaś dla prostszego poglądu i łatwiejszej zrozumiałości, te postanowienia, co jak postępowanie przy wyborze reprezentantów gminy, powoływaniu zastępców i t. p., mają głównie służyć tylko za skazówkę organom reprezentacyi komunalnej i władzom, zostały wyłączone z ustawy gminnej, a przyjęte do projektu przepisów wykonania czyli instrukcyi do przeprowadzenia i przestrzegania regulaminu miejskiego.

Wstępny ten wykład zamknął referent uwagą, że projekt regulaminu miejskiego w osobnym komitecie, złożonym z ramienia prezydującego z kilku członków komisyi, powołanych głównie zastępować przy obradach gminy miejskiej, był już rozpoznawany, i że ułożenie projektu zastosowało się do uchwał tego komitetu, przyczem zastrzegł sobie referent, w pojedyńczych ważnych punktach obok uchwał komitetu przedłożyć komisyi naradczej do ostatecznego ułożenia swoje pierwotnie podane różniące się wnioski:

Projekt regulaminu miejskiego rozpada się na siedm rozdziałów:

I. Rozdział:
O gminach miejskich w ogóle i ich urządzeniu według regulaminu miejskiego.

II. Rozdział:
O mieszkańcach miejskich i ich stosunku do gminy miejskiej.

III. Rozdział:
O zakresie działania gminy miejskiej.

IV. Rozdział:
O reprezentacyi gminnej tudzież urzędach gminnych.

V. Rozdział:
O zakresie działania rady gminnej.

VI. Rozdział:
O zakresie działania magistratu miejskiego:

VII. Rozdział:
O stosunku gmin miejskich do władz państwa.

Po wyłuszczeniu takiego podziału całej ustawy przystąpiono do odczytu I. rozdziału:

O gminach miejskich w ogóle i ich urządzeniu według regulaminu miejskiego.

§. 1. „Gminy miejscowe, uznawane dotychczas za monarchi„cznem pozwoleniem za miasta, zowią się gminami miejskiemi.“

§. 2. „Zakres działania gminy miejskiej rozciąga się po jej „granice.“

§. 3. „Na mowcy regulaminu miejskiego mają być urządzone „takie gminy miejskie, które posiadają dostateczne środki, aby „przeprowadzić i utrzymać w porządnym toku przepisane w tym „względzie urządzenie gminy.“

§. 4. „Gminy miejskie, które do przeprowadzenia i porządnego „utrzymania tych urządzeń nie mają potrzebnych środków, mają „być, dopokąd nie będą mogły dopełnić tych postanowień, urządzone „według regulaminu wiejskiego.“

§. 5. „Zajdą w jakiej gminie miejskiej szczególne stosunki, „które usprawiedliwiają bądź uzupełnienie postanowień regulaminu „miejskiego, które regulują jej urządzenie, bądź pewne odstąpienie „od pojedyńczych ich rozporządzeń, to wolno jej prosić o nadanie „własnego statutu gminnego.“

„Pozwolenie na taki statut pozostawione jest uchwale cesarskiej.“

§. 6. „Inne gminy miejscowe, prócz przytoczonych w §. 1. „mogą być tylko za cesarskiem pozwoleniem wyniesione na miasta „lub otrzymać urządzenie przepisane niniejszą ustawą.“

§. 7. „Miasta, którym dotychczas wyszczególniające nadano „nazwy, zatrzymają je i nadal. Szczególne prerogatywy i wyszcze„gólniające nazwy mogą być nadane miastom tylko za cesarską „uchwałą.“

Przytoczone paragrafy przyjęto bez debaty jednogłośnie.

Przed odczytaniem IIgo rozdziału wspomniał referent, że w komitecie do poprzedniego rozpoznania projektu regulaminu miejskiego utrzymało się zdanie zamienione w uchwałę, jakoby stołeczne miasto Lwów należało wyłączyć od urządzenia podług tego projektu, gdyż dla niego potrzeba upraszać o własny statut gminny i aż do nadania tegoż zatrzymać w tem mieście dotychczasowe prowizoryczne urządzenie stosunków komunalnych; gdy przeciwnie referent ułożył projekt regulaminu miejskiego w taki sposób, by mógł być zastosowany także do stołecznego miasta Lwowa, i w tym też zamiarze przyjęte zostały do IIgo i następnych dwóch rozdziałów osobne, do miasta Lwowa odnoszące się postanowienia względem cenzu na prawo obywatelstwa, względem prawa głosowania, wysokości taxy na prawo obywatelstwa i t. p. Referent uznaje wprawdzie zupełnie, że miasto Lwów ma po sobie wszelkie warunki, by uzyskać dozwolone ustawą nadanie własnego statutu gminnego, ponieważ w tem mieście ruch przemysłowy i obrót interesów jest większy, inteligencya wyższa i majątek też nierównie znaczniejszy, niż w innych miastach; ale podciągnięcie miasta Lwowa pod regulamin miejski uzasadnione jest tem, że równie jak regulamin dla gmin wiejskich organizuje stanowczo wszystkie gminy wiejskie, tak też i regulamin dla miast wszystkie gminy miejskie lwowskiego okręgu administracyjnego, i że te gminy miejskie powinny tak długo pozostawać w tym organizmie dopokąd która kolwiek z nich nie uzyska znajwyższego nadania osobnego statutu gminnego; gdyż w prze-

ciwnym razie zachodziłaby ta niestosowność, że pomimo stanowczego uregulowania stosunków gminnych pozostałaby nieuorganizowaną ta lub owa gmina miejska aż do zamknięcia obrad względem uzyskania osobnego statutu gminnego i aż do nadania tego statutu.

Gdy jednakże kilku członków komisyi powołanych z miasta Lwowa, a specyalnie burmistrz stołecznego miasta, oświadczyli, że do ułożenia statutu gminnego dla Lwowa poczyniono już wstępne kroki i miasto zamyśla upraszać władze państwa o wyznaczenie terminu na to, stanęła uchwała, ażeby wypuścić z projektu regulaminu miejskiego postanowienia odnoszące się do miasta Lwowa.

Poczem przystąpiono do odczytania

IIgo Rozdziału

o mieszkańcach miejskich i ich stosunkach do gminy miejskiej.

§. 8. „W gminie miejskiej rozróżnia się:

„1. Członków gminy.“

„2. Obcych.“

Członkowie gminy są:

a) „Ci, którzy są przynależni do gminy,“

b) „ci, którzy, chociaż nie są przynależni do gminy, posiadają „w obrębie gminy dom albo grunt, albo też opłacają podatek „od jakiego przedsiębierstwa zarobkowego.“

„Przynależność do gminy oznaczają osobne ustawy.

„Obcymi są ci, którzy nie będąc członkami gminy, przebywają „w gminie miejskiej.“

§. 9. „Wszyscy, co mieszkają stale w mieście; tak członko„wie gminy jak i obcy, zwą się mieszkańcami miejskimi.“

§. 10. „Obywatelami miejskimi są ci członkowie gminy, którzy „teraz posiadają prawo obywatelstwa w gminie miejskiej, lub też „uzyskują na przyszłość to prawo wyraźnem nadaniem ze strony „gminy miejskiej.“

§. 11. „Nadanie miejskiego prawa obywatelswa przysłuża „gminie.“

„Prawo obywatelstwa może być nadane takim tylko przyna„leżnym do gminy męzkim członkom gminy, co:

a) „administrują niezawiśle swój majątek,“

b) „prowadzą życie nienaganne,“

c) „nie podpadają żadnemu powodowi wyjątku lub wykluczenia co „do wykonywania prawa głosowania, i“

d) „posiadają w gminie miejskiej jako właściciele lub dożywotnicy „dom lub posiadłość gruntową lub prowadzą sami jakie przed„siębiorstwo, podległe podatkowi zarobkowemu, dalej ci,“

e) „co i bez posiadłości realnej i bez prowadzenia jakiego podat„kowi zarobkowemu podległego przedsiębiorstwa posiadają ma„jątek, zapewniający utrzymanie im samym i ich rodzinie, i mają „stałą swą siedzibę w gminie, i“

f) „co we wszystkich tych wypadkach *d) i e)* opłacają od „swych realności, zarobku i innych dochodów podatek przepi„sany do osiągnięcia miejskiego prawa obywatelstwa.“

Paragrafy 8—10 przyjęto jednogłośnie bez debaty; do ostatniego ustępu §. 11 wniósł jeden z członków komisyi poprawkę, że od posiadaczy realności w miastach nie należy wymagać, by do prawa obywatelstwa wykazywali się sumą podatkową.

Referent przytacza na to, że ustalenie censu dla prawa obywatelstwa potrzebne jest z tego powodu i u posiadaczy realności, by chałupników, co nie oddając się żadnemu przemysłowi i będąc tylko wyrobnikami dziennymi, nie mogliby być temsamem przypuszczeni do prawa głosowania, wykluczyć od prawa obywatelstwa. Census u posiadaczy realności oznaczony jest zresztą tak nisko, że w rzeczywistości będą wykluczeni tylko chałupnicy bez przemysłowego zatrudnienia. Cenzus do prawa obywatelstwa zaproponowano niżej niż do prawa głosowania, by dać tem popęd do ubiegania się o prawo obywatelstwa, bo w miastach lwowskiego okręgu administracyjnego z wyjątkiem stolicy kraju bardzo mało jeszcze rozwinęło się mieszczaństwo i w miastach tych mało znajduje się mieszczan, co prawo obywatelstwa nabyli na podstawie dekretu nadania gminy miejskiej.

Po tem wyjaśnieniu referenta przyjęto paragraf 11 jednogłośnie w wniesionem ułożeniu. (C. d. n.)

(Nowiny dworu. — Rozwiązanie urzędów obwodowych. — Mianowanie. — Zajęcie dystryktów na prawym brzegu Padu.)

Wiedeń, 24. grudnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył przedwczoraj przed południem dawać posłuchanie prywatne. Następnie odbyła się konferencya ministeryalna pod prezydencyą Najjaśniejszego Pana, i na którą wezwano także i najdostojniejszych Arcyksiążąt Rajnera i Wilhelma.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższemi postanowieniami z 18. grudnia r. b. rozkazać najłaskawiej rozwiązanie czterech urzędów obwodowych w Austryi poniżej Anizy, i trzech urzędów obwodowych w Styryi.

Czas ustania działalności urzędowych tych władz będzie później oznajmiony.

— Minister sprawiedliwości mianował adjunkta przy urzędzie powiatowym, Stanisława *Zawirskiego* tymczasowym sekretarzem, rady a oraz i zastępcą prokuratora państwa przy sądzie obwodowym w Przemyślu.

— Przeznaczone na mocy najwyższego patentu z 21. marca 1818 na rok administracyjny 1856 do umorzenia obligacye dawniejszego długu państwa, wymazane są z ksiąg kredytowych i przygotowane na publiczne spalenie.

Obwieszczenie.

	kapitał w imiennej wartości	kapitał obliczony po 2½ pct.
Wynoszą	5,646.304 zł. 56⅞ c.	5,000.000 zł. — c.
Od wydania najwyżs. patentu z 21. marca 1818 amortyzowano z tej katagoryi długu po koniec administr. r. 1855 publicznie	209,140.490 zł. 27⁴/₈ c.	189.000.136 zł. — c.
Ogółowa suma amortyzacyi wynosi przeto dotychczas	214,786.795 zł. 24⅜ c.	194.000.136 zł. — c.
i rozpada się według kategoryi na następujące kwoty:		
Obligacye bankowe .	69,631.969 zł. 37.5 c.	67,202.267 zł. 42.2c.
Obligacye kamery nadw.	74,661.514 zł. 46.4 c.	66,804.396 zł. 35.6c.
Stanowe obli. erarayalne	68,496.850 zł. 16.6 c.	58,380.861 zł. 57 c.
Przychodzące do wylosowania stanowe obligacye domestykalne .	1,996.460 zł. 43.4 c.	1,612.609 zł. 45 c.
Razem powyższe	214,786.795 zł. 24⅜ c.	194,000.136 zł. — c
Od czasu prawomocności najw. patentu z 21. marca 1818 na 279 losowaniach odbytych po koniec adm. r. 1856 zostały wylosowane . .	319,032.765 zł. 30.6 c.	283,451.940 zł. 50 c.
Gdy jednak w czasie wylosow. częścią przez nakazane paten. spłacenia ze strony funduszu amortyzacyi, częścią innemi sposobami zostały umorzone i z kredytowych ksiąg wymazane	107,353.766 zł. 45.4 c.	97,525.453 zł. 4 c.
tedy ogółowa suma kapitałów, przeprowadzonych nadmienionemi 279 wylosowaniami na pierwotną stopą procentowa wynosi	211,678.998 zł. 45.2c.	185,926.487 zł. 46 c.
Z tego znajdują się w majątku fund amort.	25,811.200 zł. 38.2c.	25,866.749 zł. 44.2c.
Są przeto z podwyższonem uprocent. w obiegu	185,867.798 zł. 7 c.	160,059.738 zł. 1.6c.

Z wymienionemi powyżej przeznaczonemi do amortyzacyi obligacyami dawniejszego długu państwa będą publicznie spalone także spłacone w administracyjnym r. 1858 w ogółowej kwocie 2,774.000 zł. obligacye pożyczki państwa z r. 1851 (serya A. i B.) długu konwersyjnego; — pożyczki z r. 1852, pożyczki srebrnej z r. 1854, do której się odnosi ogłoszone *wiedeńska gazeta* z 22. stycznia 1859 nr. 17. obwieszczenie z 21. stycznia 1859. Dzień publicznego spalenia będzie poźniej ogłoszony.

C. k. ministeryum finansów.

Wiedeń, 18. grudnia 1859.

Werona, 15. grudnia. *Triester Ztg.* donosi z Werony z 14go b. m.:

„Według nadesłanych tu raportów c. k. jenerała-majora Lippert, który dowodzi załogą w dystryktach położonych na prawym brzegu Padu, przyjęła tamtejsza publiczność wstępujące do kraju wojsko bardzo uprzejmie, wiejska ludność z prawdziwą radością, a rozmaite komuny starały się z największą gotowością przysposobić wszystko, co się tyczy kwaterunku i zaopatrzenia. Powznoszono znowu wszędzie orły cesarskie, i prócz załogi zaprowadzono także żandarmeryę. Oddawanie broni odbywało się jeszcze przed wyznaczonym terminem bez przeszkody, i widziano wszędzie usiłowanie ludności zjednać sobie życzliwość władz publicznych. Prawie wszędzie zaprowadzono znowu c. k. władze, tylko władza finansowa będzie jeszcze potrzebować niejakiego czasu, ażeby się zupełnie uorganizować. Wszelako polityczne i sądowe władze są już zupełnie uorganizowane, tak samo urzęda komunalne, i można się spodziewać, że komisya reorganizacyjna za kilka dni ukończy swe czynności. Przeprawy pod Ostiglio, S. Benedetto i Borgoforte są całkiem uregulowane, a przerwana w ostatnim czasie komunikacya z brzegiem Padu po tej stronie, jest znowu zupełnie przywrócona.

Ameryka.

(Stracenie Johna Brown.)

Dnia 2. b. m. stracono w Charlestown kapitana Johna Brown. Przed wstąpieniem na rusztowanie, miał rozmowę z kilkoma spólspiskowymi i oskarżył niektórych o zdradę. Wieczorem wprzódy widział się z swoją żoną. Szedł na śmierć odważnie. W Nowym Jorku odbyły się w wieczór dnia 2. liczne meetyngi z ubolewaniem nad jego losem.

Hiszpania.

(Z teatru wojny.)

Z Madrytu donoszą 17. grudnia: „Dywizya jenerała Prim zajęła wczoraj pozycyę odległą dwie mil od głównej kwatery, by za-

słaniać roboty na drodze do Tetuanu. Dywizya Olano stoi po prawej stronie tej drogi.

Wojsko marokańskie jest zniechęcone przez klęski, które tak spieszno następują jedna po drugiej."

Francya.

(Nowiny dworu. — Przyjęcie u dworu księżny Metternich. — Śniegi wielkie i mrozy. — Stan zdrowia księcia Hieronima. — Szkoły gimnastyczne w armii. — Wiadomości bieżące. — Sprawdzenie rachunków. — Otwarcie kolei w Algieryi. — Kolonie karne.)

Paryż, 20. grudnia. Dziś o godzinie pół do trzeciej odbyło się urzędowe przyjęcie księżny Metternich w Tuileryach. Trzy poszostne powozy składały orszak, w pierwszym siedzieli dwaj urzędnicy ceremonii, w drugim księżna i jedna dama dworska, w trzecim oficerowie ambasady austryackiej. — Książę Metternich przyjmował wczoraj ciało dyplomatyczne.

Patrie donosi, że otworzenie kongresu zostaje ciągle jeszcze na 5. styczeń przeznaczone; tylko prace pełnomocników będą aż 15. lub 20. rozpoczęte.

Monitor donosi z pałacu Tuileryów pod dniem 18. grudnia: „Cesarz przyjmował wczoraj na publicznem posłuchaniu margrabię Pes de Villamarina, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Jego Mości Króla Sardynii, i kawalera Desambrois de Revache, który w tych samych funkcyach jest powołany. Margrabia Pes de Villamarina miał zaszczyt doręczyć swe pismo odwołujące, a kawaler Desambrois de Revache swe listy wierzytelne. Kawalera Desambrois zawiózł mistrz ceremonii w nadwornym ekwipażu na cesarską audyencyę.

Urzędowy ten dziennik donosi już dzisiaj, że dnia 1. stycznia zrana będzie przyjmować Cesarz ciało dyplomatyczne i korporacye ukonstytuowane. Dnia 2. stycznia o dziewiątej godzinie wieczór będzie Cesarz i Cesarzowa przyjmować damy dyplomatycznego ciała i inne damy przedstawione Ich cesarskim Mościom. Damom tym mogą towarzyszyć ich mężowie. Mężczyzni muszą wystąpić w uniformie galowym lub ubiorze dworskim, damy w mantylach dworskich.

Ze wszystkich stron Francyi nadchodzą doniesienia, że wielkie spadły śniegi i chwycił mróz dojmujący. W Paryżu spadł termometr dziś w nocy na 13 stopni Farenh. niżej 0, w Lugdunie na 5 stopni, w Besançon na 20 stopni.

— Stan zdrowia księcia Hieronima już się polepsza; noc miał spokojną i senną, a przedwczoraj (18. grudnia) czuł się przez cały dzień zdrowszym, niż przedtem.

— Książę Napoleon odwiedził przedwczoraj księcia Oranii.

— Rząd kazał w kilku koszarach i kasztelach zaprowadzić szkoły gimnastyczne dla armii.

— Obydwa zbiegi, Szczepan Arago i Teofil Thore powrócili do Francyi.

— Właśnie rozpoczęto składkę na rzecz krewniaczki Rassyn'a, żyjącej w wielkiem ubóstwie. Cesarz subskrybował 10.000 franków, a Cesarzowa i Cesarzewicz po 6000 franków.

— Izba obrachunkowa sprawdziła i potwierdziła na przedwczorajszem (16. grudnia) posiedzeniu uroczystem rachunki wojenne z roku 1855.

— *Pays* przytacza buletyn o stanie zdrowia księcia Hieronima sięgający po dzień 18go, godz. 3. po południu, z którego okazuje się, że książę miał noc spokojniejszą, a zdrowie jego doznało polepszenia.

— Z Algieru donoszą, że prace około kolei żelaznej na przestrzeni do Blida otworzono z wielką uroczystością. Prefekt miał treściwą przemowę, a ksiądz biskup w swojej znów przemowie wyraził nadzieję, że Cesarz postanowił zaszczycić kolonię swemi odwiedzinami.

— Postanowiono zaprowadzić jeszcze i drugą kolonię karną, a według dawniejszego już planu wybrano w tej mierze Nową Kaledonię. Wszyscy też więźnie będą tam odstawieni, a nie do Kajenny. Ci zaś więźnie, którzy się już znajdują w Kajennie, pozostaną tam i nadal, i dopiero wtenczas, kiedy już żadnego z nich niestanie, zniesiony będzie karny ten zakład zupełnie.

Szwajcarya.

— Wielka rada Szafhuzy przyjęła dnia 16. b. m. 37 głosami przeciw 14 zaproponowaną przez Baden linię kolei żelaznej.

Włochy.

(Bouncompagni do Florencyi. — Hr. Cavour na kongres. — Wiadomości bieżące. — Pożyczka piemoncka. — Port Villafranca. — Pobyt gości w Nissie. — Główna kwatera armii włoskiej. — Kardynał Antonelli na kongres. — Zmiany w ministeryum papieskiem. — Aresztacye w Neapolu.)

Turyn, 20. grudnia. Buoncompagni odjeżdża dziś do Florencyi. — Hrabia Cavour jest już stanowczo mianowany pierwszym pełnomocnikiem Sardynii na przyszłym kongresie. Mianowanie to oznajmione będzie po ogłoszeniu nominacyi innych pełnomocników kongresowych. — Powszechne wybory do izby deputowanych rozpoczną się zapewnie z początkiem lutego. — Fregata „Eurydice" odpłynie do Chin dla ochrony interesów włoskich.

Nissa, 16go grudnia. *Opinione* donosi: Minister finansów ogłosił sprawozdanie swoje przedłożone J. M. Królowi względem ostatniej pożyczki i wypadku subskrybcyi narodowej. Liczba podpisów wynosi 12.210 z 20,081.060 franków renty, licząc w to dawniej już zabezpieczoną sumę 4,700.000 fr. Pożyczka wydana będzie po 77.47.

W porcie Villafranca leżącym niedaleko Nissy stoi na kotwicach od kilku dni trzy rosyjskich okrętów wojennych, miedzy temi fregata parowa „Swietłana", która jest niejako awangardą eskadry rosyjskiej zostającej pod rozkazami W. księcia Konstantego i spodziewanej w Villafranca w pierwszych dniach stycznia. Dotychczasową zimową porę towarzyską można nazwać bardzo świetną, zwłaszcza że znaczna liczba najdostojniejszych i znakomitych familii przepędzić ma zimę w naszem mieście zdrowem i przyjemnem. Oprócz Jej Mości Cesarzowej rosyjskiej (matki) bawi tu: W. księżna Marya, W. księżna Stefania badeńska, książę Piotr Oldenburgski z małżonką, tudzież wielka liczba znakomitych i szlacheckich familii rosyjskich. Zakład marynarki rosyjskiej w Villafranca dalej jeszcze nie postąpił, i ogranicza się na magazynie węgla i linew okrętowych, i który zostaje pod dozorem jednego okrętowego oficera rosyjskiego i niewielkiego oddziału żołnierzy rosyjskich. Zdaje się także, że jak na teraz zaniechano planu urządzenia portu Villafranca na stacyę pośrednią dla paropływów odpływających z Odesy, a promotor projektu tego rosyjski jenerał-porucznik Bagawut odjechał już od dawniejszego czasu do Petersburga.

Modena, 16. grudnia. Jenerał Fanti nakazał rozkazem dziennym z 12. grudnia przenieść główną kwaterę armii z Modeny do Bononii. Cały okrąg będzie podzielony na dwie części, z których jedna składa się z Modeny i Parmy, druga z Romanii; w pierwszej będzie dowodzić jenerał-leitnant Mezzacapo (w Modenie), w drugiej jenerał Rosetti (w Bononii.) Ministeryum wojny połączonych prowincyi Parmy, Modeny i Romanii będzie mieć swą siedzibę w Bononii.

Rzym, 19. grudnia. Marsylskie depesze dziennika *Indépendance* donoszą, że kardynał Antonelli odpłynie dnia 28. grudnia na papieskiej korwecie do Francyi, a Msgr. Berardi będzie pełnić tymczasem funkcye spraw wewnętrznych. Donoszą także, że papieski minister finansów sprzedał dwa miliony rzymskich konsolów dla pokrycia niedoboru w skarbie papieskim, bez zaciągnięcia pożyczki. Pożyczka sama napotkała, jak wiadomo, nieprzezwyciężone trudności. Brak pieniędzy i to ostatnie spłacenie spowodowały ustąpienie kardynała Savelli z posady prezydenta rzymskiej konzulty finansów.

— Według depeszy w „*Indépendance Belge*" przytrzymano w Neapolu w nocy z 12. na 13. b. m. znaczną liczbę podejrzanych lub obwinionych o rozszerzanie tajnie drukowanych pism i o udział w subskrypcyi Garybaldego na sprawienie karabinów. Oprócz tego śledzą za tymi, którzy rozszerzają fotografowane wizerunki królobójcy Milano.

Niemce.

(Zwołanie sejmu pruskiego zapowiedziane.)

Ministerium pruskie postanowiło zwołać izby do 12. stycznia a według doniesień „*Neue Pr. Ztg.*" przedłożyć ma rząd oprócz innych projektów także zarys nowej ustawy o myśliwstwie pod względem nowej ustawy co do administracyi policyjnej na prowincyi.

Szwecya i Norwegia.

(Czynności w izbach. — Wiadomości bieżące.)

Sztokholm, 10. grudnia. Wydział państwa oznaczył płacę prezesów czterech stanów w sumie 900 talarów szwedzkich miesięcznie, (czyli 336 talarów pruskich). Proponowano wprawdzie, by płacę tę zmniejszono na 600 tal. sr., lecz wniosek odrzucono. Upłynął też i czas do przedkładania nowych propozycyi. Większa część takich propozycyi prywatnych zostanie nieuwzględniona. — Wczoraj przed południem odjechał Król z powrotem z Chrystyanii do Sztokholmu. Król oświadczył osobiście deputacyi sztortyngu norweskiego, że koronacya Ich MM. Królestwa nastąpi roku przyszłego.

Rosya.

(Minister Panin z powrotem. — Wyprawa turkestańska.)

Nota w Gazecie urzędowej donosi, że minister sprawiedliwości Panin za swym powrotem objął znowu ministeryum. Tym sposobem upada pogłoska o wystąpieniu tego ministra. — Jak się okazuje z dziennego rozkazu gubernatora Orenburgu, Katenina, nastąpiła tego lata expedycya na wschodniej stronie kaspijskiego morza. Wiadomo, że północna część wybrzeża należy do Rosyi, a południowa do Persyi; we środku mieszkają koczujące szczepy turkomańskie, które się trudnią rozbojem na lądzie i morzu. Napadają na karawany, które się zabłąkują w ich stepy, wpadają często w piękne okolice Persyi na południowym brzegu kaspijskiego morza i uprowadzają ztamtąd ludzi i trzody, nim zbrojna siła w pomoc pospieszy. Persowie przestali zupełnie pokonywać tych nieprzyjaźnych sąsiadów, ależ i Rosyanie nie zadawali sobie dotychczas wielkiej pracy w tej mierze. Rosyanie mają dotychczas na wschodniej stronie w swym własnym okręgu tylko jeden fort Alexandrowsk, który bardzo licho jest utrzymywany. Największą trudnością w osiedleniu się tutaj jest brak wody i zupełna nieurodzajność ziemi, która tylko do koczującego chowu bydła przydatna. Wszelką żywność dla Rosyan potrzeba sprowadzać z północy albo z brzegu po tamtej stronie. Do tego należą także brak stosownych miejsc do lądowania i miałkie brzegi, które większym statkom przybliżyć się nie dają.

— Co do expedycyi, odbywała się pod pułkownikiem Dandevil, któremu towarzyszył kolegialny sekretarz Gałkin z politycznego departamentu jeneralnego gubernatora. Wyruszył z Gyuryewa nad uściem Jaiku, i odbywał podróż wzdłuż wybrzeża do Asterabadu

częścią lądem, częścią okrętem, przyczem dokładnie rekognoskowano bardzo mało znaną zatokę Kara-Boghay. Raz napadli Turkomanie na tabun (paszące się konie) expedycyi, i jak się zdaje uprowadzili z sobą. Drugi raz przyszło do żwawej potyczki niemal z tysiącem turkomanów, przyczem Rosyanie wsparci okrętami „Wołga“ i „Wąż“ Tudzież łodziami kanonierskiemi spalili jedną włość Turkomanom i zatopili 50 turkomańskich okrętów.

Księstwa Naddunajskie.

(Rozwiązanie zgromadzenia narodowego.)

Jasy, 18. grudnia. Zgromadzenie narodowe zostało rozwiązane zaraz po odczytaniu poselstwa księcia Kuzy.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 22. grudnia. Achmet Weffik Efendi mianowany jest ambasadorem Porty w Paryża. — Słychać, że procenta bonów skarbowych mają być zmniejszone. Dziś ma ogłosić *Monitor* o stosunkach finansowych.

Paryż, 23. grudnia. *Constitutionnel* zapowiada, że zbijać będzie niektóre propozycye broszury: „Papież i kongres“, w której rozpisano się nad ograniczeniem świeckiej władzy J. Ś. Papieża na dawne patrymonium.

Turyn, 23. grudnia. Hrabia Cavour i Desambrois są stanowczo mianowani pełnomocnikami na kongres. — Senator Colla przeznaczony jest na prezydenta trybunału kontroli rachunkowej. — Dziennik urzędowy zbija zarzuty podniesione w *Union* przeciw ministrowi wojny.

Modena, 19. grudnia. Faryni zagroził ostrem więzieniem i karą pieniężną duchownym, którzyby ganili w kazaniach jego instytucye polityczne.

Kolonia, 21. grudnia. Wczoraj po południu umarł tu hrabia Fürstenberg Stammheim.

Sztutgarda, 22. grudnia. Polityczno-jurydyczna komisya izby stanów ukończyła dziś swoje posiedzenia. Korespondentem mianowany został Dr. Probst. Wniosek względem konkordatu przyjęto po największej części.

Petersburg, 24. grudnia. *Journal de St. Petersbourg* donosi, że księcia Gorczakowa mianowano pierwszym pełnomocnikiem, i że dnia 31. grudnia odjedzie książę do Paryża.

— Ostatni kuryer rosyjski, który wyruszył z Chin 17. października, przywiózł następującą wiadomość: Poselstwo rosyjskie w Pekinie używa zupełnego bezpieczeństwa i wszelkiej wolności w Pekinie, a przeciwne w tej mierze pogłoski są całkiem bezzasadne.

Konstantynopol, 14. grudnia. Mehmet Dżemil Bej został członkiem rady tanzymatu. Mordercę serbskiego senatora Arangelowicha stracono temi dniami. — Dla wzmagających się rabunków i napadów morderczych użyła policya surowych środków. — Kabuli Efendi mianowany został sekretarzem ministerstwa spraw zagranicznych. Znowu przybyło 1000 wychodźców czerkieskich na ziemię turecka.

Dla wielkich śniegów, jakie spadły od kilku dni, dochodzą nas poczty o całą dobę później.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24 grudnia.

Hotel angielski: PP. Lewicki Hipolit, c. k. notar., z Przemyśla.

Dnia 25. grudnia.

Hotel rosyjski: Petrowicz Xaw., z Wołostkowa. — Hr. Potocki Emil., c. k. podpor., z Podkamienia.

Hotel Langa: Hr. Grunne Hugo, c. k. rotm.; Malburg Alfr., c. k. porucz.; Brundengayer Kar., c. k. porucza; Obst Alfr, c. k. podpor. i Camillo Gamisch, c. k. podpor., z Gródka. — Br. Brunicki Józ., z Podhorzec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. grudnia.

PP. Schloysnig Teod., c. k. pułkown.; Schloysnig Franc., c. k. podpor. i Zembery Michał, c. k. rotm., do Gródka. — Petschketl Rob, c. k. rotmistrz, do Czerniowiec. — Br. Amelin d'Sant Marie, ces. ros. rotm, do Wiednia.

Dnia 25. grudnia.

PP. Place Wiktor, c. franc. konzul, do Paryża. — Prawecki Eust., do Ostrowa. — Lewicki Hip., c. k. notar., do Jastrzębicy. — Horwat Danilow Artur, do Rosyi. — Schmidt Ludw., c. k. podporucz., do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325 64	— 6.8°	93.3	połud.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325 53	— 2.8°	81.1	południowy „	jasno
10. god. wiecz.	325.45	— 6.4°	92.7	wschodni „	mgła

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „**Noc balowa.**“

Jutro na scenie polskiej: „**Żydzi**“, komedya w 4 aktach Józefa Korzeniowskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 24 grudnia		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	80	5	84
Dukat cesarski	„ „	5	86	5	90
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	3	10	18
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	92	1	94
Talar pruski	„ „	1	87	1	90
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	13	82	40
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	72	87	73	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	95	79	58

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 24. grudnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79.40. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.— ; po $4^1/_2$% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł Metaliki po 5% za 100 zł. 72 70; po $4^1/_2$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po $2^1/_2$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.— ; z r. 1839 za 100 zł. —.—. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2^1/_2$% za 100 zł. —.—; po $2^1/_4$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1^3/_4$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po $4^1/_2$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.— ; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 903 — ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 209.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.— ; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—.; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 106.50. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 123 75. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5%—. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.86, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

KRONIKA.

(Bal w teatrze wielkiej opery) odbył się dnia 10. b. m. na korzyść artystów i urzędników wielkiej opery w Paryżu. Na balu tym było tyle obecnych, że wkrótce po jego otworzeniu musiano zabronić wstępu poźniej przybywającym. Straż na schodach wiodących do sali trzymało 20 sierżantów policyjnych. Natłok był jednak tak wielki, że policyę paryską zepchano ze schodów. Utrzymują, że do kasy wpłynęło do 120 000 franków, i że obecnych na balu osób było 8—9000. Loterya, którą urządzono na koryść tego zakładu, odbyła się około północy. Główne wygrane składały się: z całkowitego serwisu srebrnego, z puhara srebrnego i łyżki srebrnej, tudzież ze złotego zegarka. Wszystkie te trzy wygrane pochodzą z daru Cesarzowej. Inne wygrane składały się: z czary srebrnej, pochodzącej z daru Cesarza, z posągu Safony dłóta Pradin'a, z daru księcia Hieronima, ze złotego zegarka przesłanego przez księcia Napoleona, z obrazu pęzla Ary Szefera, darowanego przez Króla belgijskiego, i z wazy pochodzącej z daru księcia sasko-koburskiego.

(Pielęgnowanie wonnych kwiatów) dla wyrabiania perfum zajmują się bardzo staranie we Francyi i Sardynii, a mianowicie w Montpellier, Grasse, Nimes, Cannes i Nissie. Fabryka pachnideł w Cannes spotrzebowuje rocznie do 140.000 funtów kwiatu pomarańczowego, 20.000 funtów kwiatu akacyi (Acacia Farnesiana), 140.000 funtów liści różanych, 32 000 kwiatu jaśminowego 20.000 funtów fiołków i 8000 funtów tuberozy, oprócz jeszcze wielkiej ilości innych kwiatów. Nissa i Cannes są rajem fiołków, i dostarczają do 13 000 funtów tego kwiatu. Nissa zbiera corocznie 100.000 funtów kwiatu pomarańczowego, Cannes drugie tyle i jeszcze wonniejszego. Z 500 funtów kwiatu pomarańczowego otrzymuje się około dwóch funtów czystego olejku. Cannes, gdzie się akacya bardzo dobrze udaje, dostaza corocznie do 9000 funtów kwiatu akacyi. Łatwo to pojąć, że przy wyciąganiu olejków eterycznych postępować sobie należy bardzo oględnie. Z 5—600 funtów liści różanych otrzymać można tylko dwa łuty olejku. Mieszkańce przedewszystkiem Francyi południowej wyrabiają najwięcej pachnideł, i rozsyłają je po całym świecie. Roczny wyrób w Grasse i Cannes wynosi 75.000 untów pomady i olejków pachnących, 125 funtów czystego olejku „Neroli“, 225 funtów olejku „Petitgrain“, 2000 funtów olejku lawendy, 500 funtów esencyi rzymskiej, i 500 funtów olejku tymiankowego.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*